

тивно-службової діяльності, зростання фахової майстерності як членів громадських організацій, так і всього особового складу, процес оцінки результатів їхньої діяльності, участь громадськості у вирішенні кадрових та інших питань, а також на створення відповідних механізмів урахування громадської думки. У побутовій сфері взаємодія спрямовується на забезпечення справедливості в розподілі соціальних і матеріальних благ, організацію і проведення відпочинку працівників і членів їх сімей, розвиток художньої і технічної творчості особового складу і вирішення інших соціальних питань.

Список літератури: 1. Дизель М.П., Мак Кишл Р.Ц. Поведение человека в организации / пер. с англ. М., 1993. 2. Казмирешко В.Г. Социальная психология организации. К., 1993. 3. Роджерс Э., Агарвала-Ролджерс Р. Коммуникация в организациях / пер. с англ. М., 1980. 4. Яковлев И. Паблик рилейшнз в организациях. СПб., 1995. 5. Организация общественных связей органов внутренних дел. М., 1997. 6. Грушин Б. А. Эффективность массовой информации и пропаганды. Понятия и проблемы, измерение. М., 1979.

Надійшла до редакції 22.03.02

В.І.Московець

ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІ МІЛІЦІ З НАСЕЛЕННЯМ

Визначений Конституцією України курс на розвиток і зміцнення демократичної та правової держави, а також загальнодержавна стратегія, викладена у виступах Президента України щодо концепцій адміністративної та судово – правової реформ, вимагають нових підходів до вирішення питань піднесення ефективності роботи міліції. При цьому одним з основних критеріїв ефективності службової діяльності працівників міліції стає її оцінка громадськістю, та їх взаємодія в цілому.

Законои України «Про міліцію», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про боротьбу з корупцією», «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» та інші надають працівникам міліції значні права та повноваження для попередження і розкриття злочинних проявів, усунення причин та умов, що їм сприяють, покладають на них обов'язок своїми діями виховувати у громадян повагу до законів, робити так, щоб ці дії при всій їх суворості та рішучості були бездоганними у правовому відношенні, справедливими і зрозумілими населенню.

Але, виходячи із сучасної ситуації, слід констатувати, що існують ще нетактовність, бездушність і безкультурність в реалізації службових обов'язків; трапляються порушення законності, зволікання при розгляді заяв і повідомлень про правопорушення, зловживання владою ще мають місце серед особового складу правоохоронних органів, іноді набувають значного резонансу, підривають авторитет працівників міліції, довіру до неї, викликають законні скарги громадян [1, 2].

Саме тому, необхідність створення системи взаємних партнерських відносин міліції та населення є нагальною суспільною потребою. Вона обумовлюється змінами в політичному, економічному та соціальному житті країни,

складною криміногенною ситуацією, зростаючими потребами захисту прав і свобод громадян.

У зв'язку з цим, при оцінюванні ситуації, що складається у взаємодії міліції з населенням, слід враховувати:

– особливе положення ОВС у взаємодії з населенням у порівнянні з іншими органами влади та управління;

– ступінь інформованості населення про надзвичайні події та розповсюдженість порушень закону в районі;

Слід зауважити, що враховуючи позитивний досвід участі громадськості у охороні громадського порядку, ще до прийняття Закону «Про громадські формування» ряд керівників управлінь внутрішніх справ деяких міст та областей за ініціативою МВС України стали запроваджувати громадські формування з охорони порядку та боротьби зі злочинністю. Певний досвід взаємодії міліції та громадських формувань накопичили в Києві, Дніпропетровську, Одесі, Київській, Донецькій, Харківській, Запорізькій, Львівській областях, Автономній Республіці Крим. У містах і селах згаданих регіонів налагоджено систематичне спільне патрулювання народних дружинників і працівників міліції, створено спеціалізовані дружини, а в сільській місцевості – загони (групи) самозахисту із забезпечення охорони колективного та індивідуального майна. Така взаємодія міліції і громадськості сприяла зміцненню законності і правопорядку [3, 4].

Але розглядаючи існуючі сьогодні цілі, основні напрямки взаємодії міліції і населення, потрібно усвідомити загальні принципи в теорії і практиці соціальної взаємодії [5]. Основні принципи взаємодії – це основні положення, які відображають найбільш суттєві, головні боки і прояви взаємодії, стосунки і зв'язки, що встановилися у ній, або основні прояви суб'єктів взаємодії які засновані на використанні знання та практичного досвіду взаємостосунків органів правопорядку і громадськості. Принципи формулюються в результаті пізнання її природи або механізму взаємодії. Вони відображають зміст і взаємозв'язки основних компонентів взаємодії як системи.

Принцип добровільності є ключовим принципом за допомогою якого будується взаємодія міліції з населенням. Зрозуміло, що формування по охороні громадського порядку можуть працювати, ігноруючи цей принцип (що часто мало місце у Радянському Союзі), але їх праця ніколи не буде ефективною. Особиста зацікавленість учасників охорони громадського порядку, їх погляд на взаємодію міліції з населенням прямо детермінують добровільне виконання покладених обов'язків. Крім цього, ігнорування цього принципу тягне за собою зниження рівню довіри між міліцією та населенням, що також негативно впливає на правоохоронну діяльність [2].

Ще одним досить важливим принципом взаємодії є принцип дотримування прав людини. Він є ключовим для всієї правоохоронної діяльності, і набуває особливої ваги, коли ми говоримо про залучення до охорони правопорядку громадськості. Взаємодія повинна відбуватись тільки на рівні професійного виконання своїх зобов'язань обома сторонами. При цьому ні працівник міліції,

ні представник дружини з охорони правопорядку не повинні забувати, що захист прав людини є кінцевою метою їх діяльності.

Близьким за сенсом до вищезазначеного принципу є також принцип гуманізму. Його дотримання означає, що взаємодія міліції та населення у реалізації правоохоронної діяльності визнає цінність людини як особистості, її право на свободу, розвиток та результати взаємодії оцінюються за тим, як це працює на благо людини. Принцип гуманізму має довгу історію ще з часу Відродження, але сьогодні повинен стати принципом роботи всіх соціальних та державних інститутів, не тільки органів внутрішніх справ.

Принцип справедливості у взаємодії міліції та населення, потребує щоб проведена правоохоронна діяльність не тільки була спрямована на боротьбу зі злочинністю, але і залишалася у пересічному громадянина відчуття, що усе відбувається за законом, «так як треба». Це залежить від двох складових – по перше, усе дійсно повинно відбуватись за законом, а по друге – населення повинно зрозуміти, що кожен злочинець получити «по заслугах» та що захист та безпека – це в першу чергу добровільна участь у захисті себе та своїх прав.

Принцип науковості означає, що взаємовідносини між населенням і міліцією будуються на основі:

- знання законів і закономірностей взаємостосунків між громадянським суспільством і державою;
- усвідомлення рівня, змісту і характеру цих стосунків;
- узагальнення досвіду роботи правоохоронних органів і громадських організацій, спрямованої на підвищення ступеню довіри і ефективності взаємодії міліції з населенням;
- використання комплексного підходу до вдосконалення взаємовідносин на усіх рівнях: суспільство – держава (органи правопорядку); мешканці регіону – органи місцевого самоврядування (управління МВС України в областях, міськрайоргани); мешканці мікрорайонів, СМТ, сіл – підрайонних відділів міліції;
- розгляд взаємодії населення і міліції як системи.

Принцип правової упорядкованості об'єктивно зумовлює необхідність, головним чином, законодавчого визначення основних цілей, завдань, функцій, системи, структур та процесу взаємодії.

В історії громадських формувань по охороні громадського порядку принцип правової упорядкованості рідко мав місце. Замість правової норми, прийнятої в демократичній правовій процедурі, упор звичайно робився на волю керівника, що визначає розв'язання будь-якої проблеми. У результаті, у минулі роки, крім позитивних результатів, у роботі громадських формувань було багато формалізму.

Використання принципу законності у взаємодії ОВС і громадськості означає, що діяльність кожного із суб'єктів охорони правопорядку і форми їх взаємодії повинні знаходитися у відповідному правовому полі і реалізовуватися відповідно до законів і норм чинного законодавства. Тобто обидві сторони

взаємодії повинні дотримуватись діючого законодавства України в своїх діях, та підпорядковувати їх законам, наказам МВС.

Принцип гласності взаємодії міліції з населенням також підтримує демократичну, правову державність і забезпечує зв'язок державного управління з суспільством, громадянами. Цей принцип ґрунтується на:

- доступності механізмів управління для громадян;
- відкритості функціонування органів правопорядку;
- громадському контролі, у тому числі через засоби масової інформації;
- судовому контролі і контролі прокуратури.

Принцип плановості – це ще один із принципів взаємодії ОВС із громадськістю, що передбачає використання ресурсів і систему заходів взаємодії. Зміст планування взаємодії ОВС і громадськості полягає у:

1) визначенні основних спільних завдань підрозділів ОВС, громадських формувань і громадськості в цілому на запланований період;

2) визначенні з урахуванням раціонального використання сил і методів комплексу заходів, здійснення яких забезпечить виконання завдань, котрі стоять перед ними;

3) встановлення термінів виконання запланованих заходів і виконавців. Заходи плану повинні бути, в першу чергу, спрямовані на вирішення найважливіших, невідкладних питань посилення ефективності боротьби зі злочинністю й охорони громадського порядку. Досягнення цілей і завдань, визначених планом взаємодії, обов'язково передбачає відповідну підготовку, виділення необхідних сил, їх правильне розташування і використання, що досягається своєчасністю створення плану і доведення його до виконавців.

Таким чином, взаємодія між міліцією і населенням створюється за допомогою певних принципів на основі існуючих законів України та актів МВС України, та реалізується у вигляді різноманітних організаційних форм, спрямованих на оздоровлення кримінальної ситуації та допомогу міліції з боку населення.

Список літератури: 1. Московець В.І., Соболь В.О., Попова Г.В., Болотова В.О. Міліція і населення – партнери / За заг.ред.проф. Ярмица О.Н. Х., 2000. 2. Сливка С.С. Професійна культура працівника міліції. Львів, 1995. 3. Бандурка О. М. Управління в органах внутрішніх справ України: Підручник. Х., 1998. 4. Бандурка О. М., Соболь В.О. Теорія та методи роботи з персоналом в органах внутрішніх справ: Підручник., Х., 2000. 5. Андрюшок В. Т., Казміренко Л. І., Мелмедєв В. С. Професійна психологія в ОВС. Загальна частина: Курс лекцій. К., 1995.

Надійшла до редакції 23.03.02

Н.О. Лященко

КАР'ЄРНЕ ПРОСУВАННЯ В ОРГАНАХ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кар'єра – процес і результат переміщення індивіда серед трудових позицій або професійних занять протягом життя людини. У соціології цей термін вживається у двох смислах. Перший близький до повсякденного вжитку цього слова і означає ієрархічно упорядковані шаблі професійно-посадових переміщень,